Sayı – 18

Harp Mecmuası

Yıl – 2

Nisan 1333

Fiyatı: 1 kuruş

Cemaziyelahir 1335

İdârehâne: İstanbul – Cağaloğlu
Kapalıfurun Sokağı numro 6
(Telefon 1854)

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

İstanbul ve vilayât için posta
ücreti de dahil olduğu halde bir
yıllık iştirak bedeli **25** kuruş

"Hilal-i Ahmerimizin Osmanlı elvah-ı zaferlerinden ittihab etdiği heykel-i celadetden"

Sancağına şan süngüsüne zafer kazandıran Türk savletinin bir numune-i şehameti

Harp Mecmuası

Cemaziyelahir 1335
Nisan 1333

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ecdad-ı muazzamlarının eser-i celiline hasr-ı hayatla ordumuzda bi'l-fiil hizmet eden şehzâdelerimiz

Sahra Topçu Binbaşı
Abdurrahim Efendi Hazretleri

Süvari Yüzbaşı Osman
Fuat Efendi Hazretleri

Piyade Kaymakamı
Abdulhalim Efendi Hazretleri

Piyade Mülâzım-ı evveli
Ömer Faruk Efendi Hazretleri

Mülâzım-ı sânî
Şerefeddin Efendi Hazretleri

Süvari Mülâzım-ı evveli
Ahmet Nurettin Efendi Hazretleri

اجداد معظملرینك اثر جلیلنه
حصر حیاتله اردومزده بالفعل
خدمت ایدن شهزاده لریمز

صحرا طوپجی بیكباشی عبدالرحیم افندی
حضرتلری

سواری یوزباشی عثمان فؤاد افندی
حضرتلری

پیاده قائممقامی عبدالحلیم افندی
حضرتلری

پیاده ملازم اولی عمر فاروق افندی
حضرتلری

ملازم ثانی شرف الدین افندی
حضرتلری

سواری ملازم اولی احمد نورالدین افندی
حضرتلری

KAFKAS CEPHESİ MENAKİBİNDEN

Harapkale Önünde

Osmanlı vatanının muhtelif cephelerini müdafaa eden, düşman arazisine taarruz eyleyen fedakar askerlerimizin kahramanlıkları nesl-i âtî için feyizli bir ders-i fazilettir. Filhakika bir milletin evsaf-ı mümeyyizesi ancak büyük zamanlarda, muazzam vakalarda tecelli eder. Son harp göstermiştir ki, Osmanlılar vatanlarının her karış toprağını kanlarının son damlasına kadar müdafaaya azim etmişler, bu umumî felaketten pak ve dırahşan bir nasiye ile yükselmeye karar vermişlerdir. Senelerden beri devam eden harbin bütün safahatı bu azimi isbat edecek parlak, şayan-ı tebcil fedakarlık ve kahramanlık misalleriyle doludur. Çanakkale, Osmanlı ordusunun tarihinde ebedî bir dastan-ı zaferdir. Galiçya'da çarpışan ordularımızın menakib-i celadeti, kahraman ecdadımızın geçmiş zamanlarda ihraz eyledikleri galibiyetlere bir nazire-i muvaffakiyettir. Irak vadileri, Gazze ma'rekeleri altı yüz senelik Osmanlı tarihine sığamayan satvet ve mehabet harikalarının üç dört sene zarfında beliğ ve sadıkane bir tekerrüründen başka bir şey değildir. Aynı kahramanlık misallerine Kafkas cephesi tecelligah olmaktadır. Bu cephede, fedakar zabitlerimizin, şeci' neferlerimizin ibraz eyledikleri cesaret numuneleri layuadd ve layuhsadır. Ez cümle Harapkale önünde Yüzbaşı Ali Talat Efendi'nin gösterdiği hiss-i vazife, istihkar-ı mevt, Osmanlı tarih-i harbinin parlak sahifelerini işgal edecek bir mahiyettedir.

Talat Efendi otuzuncu fırkaya mensuptu. Seksen dokuzuncu alayın üçüncü taburu onuncu bölük kumandanı idi. 330 senesi Kanun-ı sanisinde (Oltu) istikametinde taarruz eden kıtaata iltihak etmişti. Ruslar taarruz eden kıtalarımız karşısında münhezimen çekiliyorlardı. Taarruzun birinci, ikinci ve üçüncü günlerinde düşman tard edilmiş, (Oltu) kasabası zabt olunmuştu. Kıtaatımız (Harapkale) önünde idi.

Taarruz eden kıtalarımız hemen her tarafta muvaffak oluyorlardı. Askerlerimiz o derece bir şevk ve gayretle ilerliyorlardı ki, taarruzî hareketini fasıladar etmemek için gece hücumları bile icrasından çekinmiyorlardı. Kanun-ı saninin 12-13'üncü gecesi idi. Düşman (Harapkale)'nin hakim sırtlarını tutmak istiyordu. Talat Efendi'nin mensup olduğu kıta düşmanı gece hücumuyla buradan püskürtecek, taarruz harekatını daha ilerilere götürecekti. Düşman (Oltu-Kars) caddesini tutmuştu. Taarruz istikameti düşmanın toplu kıtalarıyla sedd edilmişti. O gece fevkalade bir faaliyetle hazırlıklar yapıldı. Caddeyi kapayan düşmanı atmaya, yanlarını ve gerilerini tehdit etmeye karar verildi. Bu vazifeyi Talat Efendi'nin vekaleten kumanda ettiği tabur ifa edecekti. Talat Efendi bu vazifeden memnundu. Her

Romanya cephesinde: Bir kolordu kumandanımız ve maiyyeti erkan-ı harbiyesinin harekata dair arazi üzerinde tedkîkâtda bulunmaları

قافقاس جبهه‌سی مناقبندن

خراب قلعه اوكنده

روماڼیا جبهه‌سنده: بر قول اردو قوماندانمز و معیتی ارکان حربیه‌سنك حرکاته دائر اراضی اوزرنده تدقیقاتده بولونمالری

Taburun mesturen ilerlemesine arazi de müsaitti. Kıtaat, Kanun-ı saninin bu soğuk gecesinde, muvaffakiyeti ihraz için hiçbir fedakarlıtan çekinmiyordu. Nihayet derelerden, mahfuz mahallerden istifade ederek düşmana hücum mesafesine kadar yanaşıldı. Düşman, taburun ilerlediğini anlayamamıştı. Düşmana hücum için herşey hazırlandı. İşaretler kararlaştırıldı. Nihayet Yüzbaşı Talat Efendi'nin ani bir işareti üzerine, düşman gözleri önünde parlayan süngülerin muhacemesi karşısında ne yapacağını şaşırdı. Allah! Allah sadaları ortalığı çınlatıyor, gecenin korkunç karanlıkları içinde, süngü parıltılarıyla beraber yükselen bu sada düşmana büsbütün korku ihsas ediyordu. Bu muhaceme ciddden kahramanane idi. Talat Efendi'nin taburu düşmanla göğüs göğüse gelmiş, yaka yakaya uğraşıyor, süngü darbeleriyle devrilenler, acı çığlıklarla firar edenler birbirini vely ediyordu. Hemen her nefer birkaç Moskof tepelemiş, her nefer şecaat ve besalette numune olacak harikalar göstermişti. Cesur askerlerimizin şevk ve gayretleri bî-nihaye idi. Hareket, yalnız ani bir baskından ibaret kalmamıştı. Takip ve hücum hareketi de devam ediyordu. Fakat düşman da bize karşı tertibat almıştı. Geride düşmanın himaye mevziinden, hücum eden kıtaatımız üzerine kesif bir ateş yağdırılıyordu.

Talat Efendi bu müthiş hengamede yegane hakimdi. İtidal demini hiçbir lahza

Galiçya'da: Bir topcu müfettişimizin tayyare ile tarassudâtı

Türk - Alman keşif kolu

noktada husule gelen muvaffakiyetlere o da bir hisse-i zafer ilave etmek istiyordu.

Tabur hareket etti. Herkes şevk ve şataret içinde idi. Asker istihsal-i muvaffakiyet edeceğine emin idi. Bu emniyet yarı muzafferiyet add olunabilirdi. Ufak tefek baskın müfrezeleri sağdan soldan ilerliyordu. Düşman cephesinde tüfenk ve bomba sadaları gittikçe artıyordu. Fakat tertibatımız gayet mükemmeldi. Düşman bir cenahtan baskın kollarıyla oyalanıyor, diğer taraftan Talat Efendi'nin taburu kuvve-i külliyesiyle düşmanın sol cenahı gerisine doğru ilerliyordu.

Galiçya cephesinde: Bir Osmanlı bataryası

طابورك مستوراً ايلريله‌مه‌سنه اراضى ده مساعددى . قطعات ، كانون ثانينك بو صوغوق كيجه‌سنده ، موفقيتى احراز ايچون هيچ بر فداكارلقدن چكينميوردى . نهايت دره‌لردن ، محفوظ محللردن استفاده ايدرك دشمنه هجوم مسافه‌سنه قدر ياناشيلدى . دشمن ، طابورك ايلريله‌ديكنى آكلايامامشدى . دشمنه هجوم ايچون هر شى حاضرلاندى . اشارتلر قرارلاشديرلدى . نهايت يوزباشى طلعت افنديك آنى بر اشارتى اوزرينه ، دشمن كوزلرى اوكنده پارلايان سونكولرك مهاجمه‌سى قارشيسنده نه ياپاجغنى شاشيردى . الله! الله صدالرى اورتالغى چينلاتيور ، كيجه‌نك قورقونج قرانلقلرى ايچنده ، سونكو پارلتيلريله برابر يوكسه‌لن بو صدا دشمنه بتون بتون قورقو احساس ايديوردى . بو مهاجمه جداً قهرمانانه ايدى . طلعت افنديك طابورى دشمنله كوكس كوكسه كلمش ، ياقا ياقايه اوغراشيور ، سونكو ضربه‌لريله دوريلنلر ، آجى چغلقلرله فرار ايدنلر بربرينى ولى ايديوردى . همان هر نفر بر قاچ موسقوف تپه‌له‌مش ، هر نفر شجاعت و بسالتده نمونه اوله‌جق خارقه‌لر كوسترمشدى . جسور عسكرلريمزك شوق و غيرتلرى بى نهايه ايدى . حركت ، يالكز آنى بر باصقيندن عبارت قالمامشدى . تعقيب و هجوم حركتى ده دوام ايديوردى . فقط دشمن ده بزه قارشى ترتيبات آلمشدى . كريده دشمنك حمايه موضعندن ، هجوم ايدن قطعاتمز اوزرينه كثيف بر آتش ياغديريليوردى .

طلعت افندى بو مدهش هنكامه‌ده يكانه حاكمدى . اعتدال دمنى هيچ بر لحظه

غاليچياده : بر طوپجى مفتشمزك طياره ايله ترصداتى

تورك - آلمان كشف قولى

نقطه‌ده حصوله كلن موفقيتلره او ده بر حصۀ ظفر علاوه ايتمك ايسته‌يوردى .

طابور حركت ايتدى . هركس شوق و شطارت ايچنده ايدى . عسكر استحصال موفقيت ايده‌جكنه امين ايدى . بو امنيت يارى مظفريت عد اولونابيليردى . اوفاق تفك باصقين مفرزه‌لرى صاغدن و صولدن ايلريله‌يوردى . دشمن جبهه‌سنده تفنك و بومبا صدالرى كيتدكجه آرتيوردى . فقط ترتيباتمز غايت مكملدى . دشمن بر جناحدن باصقين قولريله اويالانيور ، ديكر طرفدن طلعت افنديك طابورى قوۀ كليه‌سيله دشمنك صول جناحى كريسنه طوغرى ايلريله‌يوردى .

غاليچيا جبهه‌سنده : بر عثمانلى بطاريه‌سى

Makedonya cephesinde: Osmanlı topcusu ateşe âmâde

Makedonya cephesinde: Müttefik kıt'ât kumandanları rapor tedkikinde

Makedonya cephesinde: Müttefik kıtaat kumandanları muayene ve ziyaret-i mütekabilede

kaybetmeyen bu fedakar zabit bir taraftan kuvvetlerini topluyor, diğer taraftan düşmanın himaye mevziindeki kıtalarını püskürtmek istiyordu.

Talat Efendi bu maksadına vüsul için, hücum eden kıtasının intizamını çarçabuk tesis etti. Şiddetli bir hücum hareketi düşmanın himaye mevziini de sarstı. Gayr-ı muntazam bir ricat, himaye mevziinin kıtaatımız tarafından zabtıyla neticelendi. Bu muvaffakiyet elim bir ziya'ı bâdî olmuştu. Himaye mevziinin zabtı esnasında Talat Efendi düşmanın dom dom kurşunuyla şehit olmuştu. Fakat Talat Efendi'nin yetiştirdiği kıtalar, şehit kumandanlarının intikamını almaya azm ettiler. Umum efrat, her ne suretle olursa olsun düşmanı kati bir inhizama giriftar etmeye karar verdiler. Talat Efendi'nin şehadeti üzerine kumandanlığı

Makedonya cephesinde: Bir kumandanımız alayına hazırlık emri veriyor

Birinci bölük Mülazım-ı evveli Komanovalı Cevat Efendi deruhde etti. Fakat bu genç zabit de göğsünden aldığı bir yara ile şehit oldu. Tabur azmine yine halel getirmedi. Vazifesini ifadan yine geri durmadı. Düşmanı mevziinden püskürttü. (Oltu-Kars) yolu açıldı, (Harapkale), kıtaatımız tarafından işgal edildi. Düşmandan üç yüz esir bir çok esliha ve cephane alındı. Taburun sol cenahını muhafaza eden ikinci tabur da muvaffak olmuş, düşmana karşı parlak bir vazife ifa edilmişti.

Bu misal parlak bir surette, gösteriyor ki, Osmalı ordusu tek bir neferinden en büyük kumandanına varıncaya kadar Osmanlı yurdunu müdafaaya azm etmiştir. Vatanımızın her cephesinde ibraz olunan fedakarlıklar, kahramanlıklar cem edilse ciltler dolduracak bir külliyat-ı mefahir vücuda gelir.

ماكدونيا جبهه‌سنده: عثمانلی طوپجيسی آتشه آماده

ماكدونيا جبهه‌سنده: متفق قطعات قوماندانلری راپور تدقيقنده

ماكدونيا جبهه‌سنده: متفق قطعات قوماندانلری معاينه و زيارت متقابله‌ده

عائب ايتمه‌ين بو فداكار ضابط بر طرفدن قوتلرینی طوپلايور ، ديگر طرفدن دشمنك حمايه موضعنده‌كی قطعه‌لرینی پوسكورتمك ایسته‌یوردی .

طلعت افندی بو مقصدینه وصول ایچون ، هجوم ایدن قطعه‌سنك انتظامنی چارچابق تأسيس ايتدی . شدتلی بر هجوم حركتی دشمنك حمايه موضعنی ده صارصدی . غیر منتظم بر رجعت ، حمايه موضعنك قطعاتمز طرفندن ضبطيله نتیجه‌لندی . بو موفقیت ، الیم بر ضیاعی بادی اولمشدی . حمايه موضعنك ضبطی اثناسنده طلعت افندی دشمنك دوم دوم قورشونيله شهيد اولمشدی . فقط طلعت افندینك یتشدیردیگی قطعه‌لر ، شهيد قوماندانلرینك انتقامنی آلمايه عزم ایتدیلر . عموم افراد ، هر نه صورتله اولورسه اولسون دشمنی قطعی بر انهزامه گرفتار ایتمگه قرار ويرديلر . طلعت افندینك شهادتی اوزرینه قوماندانلغی

ماكدونيا جبهه‌سنده: بر قوماندانمز آلاینه حاضرلق امری ويريور

برنجی بلوك ملازم اولی قومانوه‌لی جواد افندی درعهده ايتدی . فقط بو گنج ضابط ده گوگسندن آلدیغی بر یاره ایله شهيد اولدی. طابور عزمنه ینه خلل گتیرمدی . وظيفه‌سنی ایفادن ینه گری طورمادی. دشمنی موضعندن پوسكورتدی . (اولتی-قارص) یولی آچیلدی ، (خراب قلعه) قطعاتمز طرفندن اشغال ايدلدی . دشمندن اوچ یوز اسیر بر چوق اسلحه و جبخانه آلیندی . طابورك صول جناحنی محافظه ایدن ایكنجی طابورده موفق اولمش ، دشمنه قارشی پارلاق بر وظيفه ایفا ایدلمشدی .

بو مثال پارلاق بر صورتده گوستریيوركه ، عثمانلی اوردوسی تك بر نفرندن الك بیوك قوماندانه وارنجه‌یه قدر عثمانلی یوردینی مدافعه‌یه عزم ایتمشدر. وطنمزك هر جبهه‌سنده ابراز اولونان فداكارلقلر، قهرمانلقلر جمع ایدلسه، جلدلر طولدوراجق بر كلیات مفاخر وجوده گلیر.

OSMANLI MİĞFERLERİ VE HARB-İ HAZIR

Harb-i hazır, ictimaî ve iktisadî pek büyük inkılabata sebep olduğu gibi bilhassa usül-i harbin, esliha ve malzeme-i harbiyenin de büyük mikyasda tebdil ve tecdidine lüzum göstermektedir. Siper muharebeleri, bundan evvel, müdafaada ve taarruzu teshil için – hücum harekatını eşkal etmemek üzere – taarruzda kullanıldığı halde elyevm bütün cephe muharebeleri siperler içinde cereyan eylemektedir. Buna da yegane sebep, esliha-i nariye tesirinin artmakta ve telefatın gittikçe çoğalmakta bulunmasıdır.

Filhakika, esliha-i nariye tesirinin artması tabiyede pek mühim tehavvüller husule getiriyor. Rus-Japon harbine gelinceye kadar gece hücumları müstesna hallere münhasırdı. Hatta talimatnamelerde bile gece hücumuna ve gece muharebatına tahsis olunan kısımlar birkaç sahifeyi tecavüz etmezdi. Fakat Mançuri harbinde esliha-i nariye tesirinin dehşeti efradın araziden son derece istifade etmesine lüzum gösterdi. Bölük muharebeleri esnasında öyle anlar oldu ki, tarafeyn gayet yakın mesafede karşı karşıya geldiler, fakat hiçbir taraf da siperlerden başını çıkaramayarak saatlerce, hatta günlerce karşı karşıya kaldılar. Bu ihtiyaç siperlerin lüzumuna kanaat hasıl eylediği gibi taarruzun icrası için de behemehal gece hücumlarına lüzum gösterdi. Japonlar büyük bir maharetle Ruslara şiddetli gece hücumları icra eylediler esliha-i nariye tesirini ancak bu suretle tahfif ederek düşman mevzilerini zabta muvaffak oldular. O tarihten itibaren Alan ordusunda da gece hücumlarının ehemmiyeti takdir edilmiş hatta piyade talimnamesi yeni baştan kaleme alınarak gece hücumlarına ve gece muharebelerine dair fasıllar ilave olunmuş, gece muharebelerine dair ciltlerle eserler yazılmıştı.

Rus Japon harbinin tercübeleri tabiye nokta-i nazarından bu neticeleri husule getirdiği gibi harb-i hazırın tevlid edeceği en mühim neticelerde topçunun muharebelerde harikulade bir kıymet kesb etmiş olması, siper muharebelerinin en yeni usul-i harpten madud bulunması ve bu muharebeler bittabi nisbeten uzak mesafelerden icra edilemeyeceği cihetle siperlerden başlarını çıkaracak olan efradın ateşi tesirinden masûn bulunmasıdır. Esasen siper muharebelerinde piyade neferinin her tarafı mahfuz bulunduğu halde düşman ateşine en çok maruz kalan yeri, başıdır. Binaen aleyh piyadenin en ziyade başını muhafaza etmek lazımdır. Bunun için de yegane alet-i tehaffuz, miğferlerdir.

Miğferler, bir zamanlar dünyanın kıymettar kıtalarını kılıçlarıyla feth eden ecdadımızın en çok kullandıkları bir alet-i harptir. Askerî müzemizde padişahlarımızın, gazilerimizin kullandıkları miğferler görülecek olursa, fıtraten cengaver olan Osmanlıların bu hususta akvam-ı saireye tefavvuk etmiş olduklarına kanaat hasıl edilir.

Ecdadımız bu miğferleri en ziyade düşmanlarının kılıç darbesinden başlarını muhafaza için giyerlerdi. Esasen miğfer giymek onlara atalarından kalma bir adetti. Asya-yı vustada oturdukları zaman bile zırh ile miğfer giyerlerdi. Fakat Anadolu'ya, bilahire Rumeli'ne geçtikten sonra Balkan hükümetleriyle icra eyledikleri seferlerde miğfer istiğmalini bir kat daha arttırmışlardı. Buna da başlıca sebep, karşılarındaki düşmanların kamilen "Ehenpuş" olarak muharebeye girişmeleri idi. Zırh ve miğfer istiğmali düşman ordularında pek mebzul bulunduğu için Osmanlılar da düşmanlarının silahlarıyla, müdafaa ve tehaffuz aletleriyle mütenasib aletler kullanmaya mecbur idiler. Fatih Sultan Mehmed Han hazretleri gibi muharebe meydanında bile havan topunu icat eden celilü'ş-şan bir hakanın ordusunda her türlü alat-ı tehaffüziyenin en mükemmeli bulunmamak mümkün olamazdı. Ve Osmanlı ordusu da düşman eslihasına faik silahlar kullanmasa idi, tarihimizi parlak sahifelerle dolduran Kosovalar, Niğbolular, Varnalar, İstanbul fetihleri, Mohaçlar vücuda gelemezdi. Bu sebepten Osmanlılarda miğfer istiğmali fevkalade teammüm etmişti. Padişahlarımız miğfer giydikleri gibi serdarlarımız da zırh ve miğfer giyerlerdi. Miğfer giymeye en ziyade fatih-i Bağdad Sultan Murad

Mehmed Han-ı rabi‘ hazretlerinin Lehistan (1083) seferinde giydiği miğfer

Hadım Sinan Paşa'nın miğferi

Mehmed Han-ı rabi‘ devrine aid miğfer

Murad-ı rabi‘ han hazretlerinin Revan ve Irak seferinde giydiği miğfer

Sultan Mehmed Han-ı rabi‘in Lehistan seferinde kullandığı miğfer

Dokuzuncu asr-ı hicrîye aid Sinan Paşa'nın miğferi

عثمانلی مغفرلری و حرب حاضر

حرب حاضر ، اجتماعی و اقتصادی پك بیوك انقلاباته سبب اولدیغی كبی بالخاصه اصول حربك ، اسلحه و ملازمهٔ حربیه‌نك‌ده بیوك مقیاسده تبدیل و تجدیدینه لزوم كوسترمكده‌در . سپر محاربه‌لری ، بوندن اول ، مدافعه‌ده وتعرضی تسهیل ایچون – هجوم حركاتنی اشكال ایتمه‌مك اوزره – تعرضده قوللانلدیغی حالده الیوم بوتون جبهه محاربه‌لری سپرلر ایچنده جریان ایتمكده‌در . بوكاده یگانه سبب ، اسلحهٔ ناریه تأثیرینك آرتمقده و تلفاتك كیتدكجه چوغالمقده بولونماسیدر .

فی‌الحقیقه ، اسلحهٔ ناریه تأثیرینك آرتماسی تعبیه‌ده پك مهم تحوللر حصوله كتیریبور . روس – ژاپون حربنه كلنجیه قدر كیجه هجوملری مستثنی حاللره منحصردی . حتی تعلیمنامه‌لرده بیله كیجه هجومنه و كیجه محاربانه تخصیص اولونان قسملر بر قاچ صحیفه‌یی تجاوز ایتمزدی . فقط مانچوری حربنده اسلحهٔ ناریه تأثیرینك دهشتی افرادك اراضیدن صوك درجه استفاده ایتمه‌سنه لزوم كوستردی . بولوك محاربه‌لری اثناسنده اویله آنلر اولدی كه ، طرفین غایت یاقین مسافه‌ده قارشی قارشی‌یه كلدیلر ، فقط هیچ بر طرف‌ده سپرلردن باشنی چیقارامایه‌رق ساعتلرجه ، حتی كونلرجه قارشی قارشی‌یه قالدیلر . بو احتیاج سپرلرك لزومنه قناعت حاصل ایلدیكی كبی تعرضك اجراسی ایچون‌ده بهمه حال كیجه هجوملرینه لزوم كوستردی . ژاپونلر بیوك بر مهارتله روسلره شدتلی كیجه هجوملری اجرا ایلدیلر اسلحهٔ ناریه تأثیرینی انجق بو صورتله تخفیف ایدرك دشمن موضعلرینی ضبطه موفق اولدیلر . او تاریخدن اعتباراً آلمان اوردوسنده‌ده كیجه هجوملرینك اهمیتی تقدیر ایدلمش حتی پیاده تعلیمنامه‌سی یكی باشدن قلمه آلنه‌رق كیجه هجوملرینه وكیجه محاربه‌لرینه دائر فصللر علاوه اولونمش ، كیجه محاربه‌لرینه دائر جلدلرله اثرلر یازلمشدی .

روس ژاپون حربنك تجربه‌لری تعبیه نقطهٔ نظرندن بو نتیجه‌لری حصوله كتیردیكی كبی حرب حاضرك تولید ایده‌جكی اك مهم نتیجه‌لرده طوپچینك محاربه‌لرده خارق العاده بر قیمت كسب ایتمش اولماسی ، سپر محاربه‌لرینك اك یكی اصول حربدن معدود بولونماسی وبو محاربه‌لر بالطبع نسبتاً اوزاق مسافه‌لردن اجرا ایدیله‌میه‌جكی جهتله سپرلردن باشلرینی چیقاراجق اولان افرادك آتشی تأثیرندن مصون بولونماسیدر . اساساً سپر محاربه‌لرنده پیاده نفرینك هر طرفی محفوظ بولوندیغی حالده دشمن آتشنه اك‌چوق معروض قالان یری ، باشی‌در . بناءً علیه پیاده‌نك اك زیاده باشنی محافظه ایتمك لازمدر . بونك ایچون‌ده یگانه آلت تحفظ ، مغفرلردر .

مغفرلر ، بر زمانلر دنیانك قیمتدار قطعه‌لرینی قلیچلریله فتح ایدن اجدادیمزك اك چوق قوللاندقلری بر آلت حربیدر . عسكری موزه‌مزده پادشاهلریمزك ، غازیلریمزك قوللاندقلری مغفرلر كوروله‌جك اولورسه ، فطرتاً جنكاور اولان عثمانلیلرك بو خصوصده اقوام سائره‌یه تفوق ایتمش اولدقلرینه قناعت حاصل ایدیلیر .

اجدادیمز بو مغفرلری اك زیاده دشمنلرینك قیلیچ ضربه‌سندن باشلرینی محافظه ایچون كیرلردی . اساسا مغفر كیمك اونلره آتالرندن قالمه بر عادتدی . آسیای وسطاده اوطوردقلری زمان بیله زره ایله مغفر كیرلردی . فقط اناطولی‌یه ، بالآخره روم ایلنه كچدكدن صوكرا بالقان حكومتلریله اجرا ایلدكاری سفرلرده مغفر استعمالنی بر قات دها آرتدیرمشلردی . بوكاده باشلیجه سبب ، قارشیلرنده‌كی دشمنلرك كاملاً « اهنپوش » اولارق محاربه‌یه كیریشمه‌لری ایدی . زره ومغفر استعمالی دشمن اوردولرنده پك مبذول بولوندیغی ایچون عثمانلیلرده دشمنلرینك سلاحلریله ، مدافعه و تحفظ آلتلریله متناسب آلتلر قوللانمایه مجبور ایدیلر . فاتح سلطان محمد خان حضرتلری كبی محاربه میداننده بیله هاوان طوپنی ایجاد ایدن جلیل الشان بر خاقانك اوردوسنده هر درلو آلات تحفظیه‌نك اك مكملی بولونماماق ممكن اولامازدی . و عثمانلی اوردوسی‌ده دشمن اسلحه‌سنه فائق سلاحلر قوللانماسه ایدی ، تاریخمزی پارلاق صحیفه‌لرله طولدیران قوصوه‌لر ، نیكبولیلر ، وارنه‌لر ، استانبول فتحلری ، مهاجلر وجوده كله‌مزدی . بو سببدن عثمانلیلرده مغفر استعمالی فوق العاده تعمم ایتمشدی . پادشاهلریمز مغفر كیدكلری كبی سردارلریمزده زره ومغفر كیرلردی . مغفر كیمكه اك زیاده فاتح بغداد سلطان مراد

محمد خان رابع حضرتلرینك لهستان (۱۰۸۳) سفرنده كیدیكی مغفر

خادم سنان پاشانك مغفری

محمد خان رابع دورینه عائد مغفر

مراد رابع خان حضرتلرینك روان و عراق سفرنده كیدیكی مغفر

سلطان محمد خان رابعك لهستان سفرنده قوللاندیغی مغفر

طقوزنجی عصر هجری‌یه عائد سنان پاشانك مغفری

lardı. Bilhassa gözleri güneşten muhafaza için alna siperlik yapmaya itina ederlerdi. Müze-i askerîde mevcut miğferlerden kısm-ı azamının siperli olması bu hakikati tamamıyla ispat ediyor. Miğferlerin üzerine sarık sardıkları gibi ekseriya miğferleri serpuşlarının üzerine de giyerlerdi. Mevcut miğferlerimizin gayet büyük bir kutrda, geniş yapılışından bu cihet de tezahür etmektedir.

Avrupa'ya kaçırılmış olan Osmanlı miğferlerinden elyevm birkaç tanesi Paris'de Topçu Müzesi'nde, Roçild ve Köhlen'in, Jerom'un, Dük Dino'nun koleksiyonunda ve Berlin Müzesi'nde bulunmaktadır. Paris'te Envalid'deki Topçu Müzesi'nde bulunan miğferin üzerinde Yavuz Sultan Selim'in pederi Sultan Bayezid Han-ı saninin ismi yazılıdır. Bunların hemen kaffesi siperlidir. Fakat en kıymettar Osmanlı miğferleri müze-i askerîmizde bulunmaktadır.

* * *

Ecdadımızın harplerde ihraz-ı zafer için kullandıkları, hatta tezyinleri için emekler sarf ettikleri bu kıymettar alet-i tahaffuziyenin ihyası zamanı çoktan gelmiştir. Miğfer, bir askere zahiren heybet ve mehabet verdiği gibi harpde de başını muhafaza etmek ve binaen aleyh düşmanın mühlik ateşlerinden vatanın kıymettar evlatlarını korumak gibi muhassenatı camidir. Ecdadımızın asırlardan beri şan ve şevketine yardımı olan miğferlerin derece-i kıymetleri düşmanlarımız tarafından bile takdir edilmiş, onları elde etmek için hiçbir fedakarlıktan geri durulmamıştır. Hususiyle harb-i hazırın neticesi de şarapnel vesair mermilerin tesiratına karşı siperlerde miğferler giyilmesine lüzum-ı kati hasıl eylemiştir. Hatta Alman ordusunda bu nokta takdir edilerek vakt-i hazırda giyilen ve Alman ordusunun ilmî kıymetine ayrıca bir mehabet bahş eden miğferlerden maada siperlerde de giyilmek üzere bir buçuk milimetre sahnına yakın ağır miğferler imal efradın başlarını düşmanın mühlik edilerek kurşunlarından muhafazaya itina edilmektedir.

Ahmed Refik

Han hazretleri meraklı idi. Sultan Murad-ı rabi yalnız miğfer giymezdi. Miğferin üzerine bir de kırmızı şaldan sarık sarardı. Bağdad seferine gideceği zaman İstanbul'dan bu suretle muhteşem bir alayla çıkmıştı. Müverrih Naima Sultan Murad-ı rabiin İstanbul'dan çıkışını tasvir ederken: "Azim alaylar ile padişah-ı gazi canib-i Üsküdar'a güzar buyurdular. Ol gün kendüler bir esb-i ejderha peykere gecim(?) ve bir güstüvan(?) giydirip başlarına miğfer-i âhenîn giyip üzerine bir kırmızı şal imame sarınıp taylasanen menkib-i şeriflerine irsal edip bu heyette resb-i Arab üzere fürsan sahabe-i kirama teşbih kasd edip miğfer-i âhenînlerine sorguç-ı husrevânî ve itâkâ-i sahibkıranî takınıp bir mehabetle pader-i rikab etmişler idi ki görenler aleyke avnillâh dediler" [1] suretinde tarif ediyor.

Padişahlarımızın giydikleri miğferler gayet kıymettar idi; kenarlarında lafza-i celâl yazılı idi. Ekserinin alna gelen kısmında gözü güneşten muhafaza için birer siper mevcuttu. Bu suretle padişahlarımızdan ve gazilerimizden kalma yüzlerce miğfer elyevm müze-i askerîde mevcutur. Devr-i sabıkta milletin her türlü ananatı zîr ve zeber edildiği gibi en kıymettar mirası olan silahlarımız da satılmış veya sirkat edilmiş olduğundan bugün eski Osmanlı miğferlerinden birkaç tanesi Avrupa müzelerinde bile görülmektedir. Hatta bu miğferlerden bahseden ve asar-ı İslamiyeye dair gayet mühim bir eser neşr eyleyen Mijon bu hakikati şu suretle itiraf ediyor: "Bazı hususu koleksiyonlarda gördüğümüz ve İstanbul müzesindekilere müşabih bulduğumuz miğferler, bundan yirmi sene evvel İstanbul'da büyük mikyasta yapılan bir sirkat neticesinde dışarı çıkarılmıştır." [2]

Ecdadımız bu miğferleri yalnız İstanbul'da yapdırmazlardı. Anadolu'nun muhtelif vilayetlerinde, Erzurum'da vesair mühim merkezlerde imal ettirirlerdi. Memalik-i Osmaniye'nin birçok yerlerinde, Gelibolu civarında, demir madenleri çıkarırlar, bunlardan o zamanın tabiri vech ile, "Yuvarlak"lar dökdürdükleri gibi miğferler de imal ederlerdi. Bu miğferlerin tepeleri ekseriya mahrutî, bazen helezonî, bazen de düz yivli yapılırdı. Üzerlerine gümüş veya altınla ayet-i kerimeler, hadis-i şerifler yazar

Sultan Süleyman-ı Kanuni ve Sultan Selim-i sani devirlerinde istimal edilen miğferler

[1] Tamimen, cilt 3, s. 327

[2] Mijon, Zanaat-ı İslamiye, s. 248

خان حضرتلرى مراقلى ايدى . سلطان مراد رابع يالكز مغفر كيمزدى. مغفرك اوزرينه برده قيرمزى شالدن صاريق صاراردى. بغداد سفرينه كيده‌جكى زمان استانبولدن بوصورتله محتشم بر آلايله چيقمشدى. مؤرخ نعيما سلطان مراد رابعك استانبولدن چيقيشنى تصوير ايدركن: «عظيم آلايلر ايله پادشاه غازى جانب اسكداره كذار بيورديلر . اولكون كنديلرى بر اسب اژدرها پيكره كچيم و بر كستوان كيديروب باشلرينه مغفر آهنين كييوب اوزرينه بر قيرمزى شال عمامه صارينوب طيلسانًا منكب شريفلرينه ارسال ايدوب بو هيئتده رسم عرب اوزره فرسان صحابهٔ كرامه تشبيه قصد ايدوب مغفر آهنينلرينه سرغوج خسروانى واتاقهٔ صاحبقرانى طاقوب برمهابتله پادر ركاب ايتمشلر ايديكه كورنلر عليك عون الله ديديلر » [١] صورتنده تعريف ايديور .

پادشاهلريمزك كيدكلرى مغفرلر غايت قيمتدار ايدى؛ كنارلرنده لفظهٔ جلال يازيلى ايدى . اكثرينك آلنه كلن قسمنده كوزى كونشدن محافظه ايچون برر سپر موجوددى . بو صورتله پادشاهلريمزدن و غازيلريمزدن قالمه يوزلرجه مغفر اليوم موزهٔ عسكريده موجوددر . دور سابقده ملتك هر درلو عنعناتى زير و زبر ايدلديكى كبى الك قيمتدار ميراثى اولان سلاحلريمزده صاتيلمش و يا سرقت ايدلمش اولديغندن بوكون اسكى عثمانلى مغفرلرندن بر قاچ دانه‌سى اوروپا موزه‌لرنده بيله كورولمكده‌در . حتى بو مغفرلردن بحث ايدن و آثار اسلاميه‌يه دائر غايت مهم بر اثر نشر ايله‌ين ميژون بو حقيقتى شو صورتله اعتراف ايديور : « بعض خصوصى قولكسيونلرده كورديكمز و استانبول موزه‌سنده‌كيلره مشابه بولديغمز مغفرلر، بوندن يكرمى سنه اول استانبولده بيوك مقياسده ياپيلان بر سرقت نتيجه‌سنده طيشارى چيقاريلمشدر . » [٢]

اجداديمز بو مغفرلرى يالكز استانبولده ياپديرمازلرى . آناطولينك مختلف ولايتلرنده، ارضرومده وسائر مهم مركزلرده اعمال ايتديرورلردى. ممالك عثمانيه‌نك برچوق يرلرنده ، كليبولى جوارنده ، دمير معدنلرى چيقاريرلر ، بونلردن اوزمانك تعبيرى وجه ايله ، « يوارلاق » لر دوكديردكلرى كبى مغفرلرده اعمال ايدرلردى . بو مغفرلرك تپه‌لرى اكثريا مخروطى، بعضاً حلزونى، بعضاًده دوز يوللى ياپيليردى. اوزرلرينه كوموش ويا آلتونله آيت كريمه‌لر، حديث شريفلر يازار-

لردى. بالخاصه كوزلرى كونشدن محافظه ايچون آلنه سپرلك ياپمايه اعتنا ايدرلردى. موزهٔ عسكريده موجود مغفرلردن قسم اعظمنك سپرلى اولماسى بو حقيقتى تماميله اثبات ايديور. مغفرلرك اوزرينه صاريق صاردقلرى كبى اكثريا مغفرلرى سرپوشلرينك اوزرينه‌ده كيرلردى. موجود مغفرلريمزك غايت بيوك بر قطرده ، كنيش ياپيلشندن بو جهتده تظاهر ايتمكده‌در .

اوروپايه قاچيرلمش اولان عثمانلى مغفرلرندن اليوم بر قاچ دانه‌سى پاريسده طوپجى موزه‌سنده ، روچيلد وكوهلننك ، ژه‌رومك ، دوق دينونك قولكسيونده و برلين موزه‌سنده بولونمقده‌در . پاريسده انواليده‌كى طوپجى موزه‌سنده بولونان مغفرك اوزرنده ياوز سلطان سليمك پدرى سلطان بايزيد خان ثانينك اسمى يازيليدر. بونلرك همان كافه‌سى سپرليدر . فقط الك قيمتدار عثمانلى مغفرلرى موزهٔ عسكريمزده بولونمقده‌در .

∴

اجداديمزك حربلرده احراز ظفر ايچون قوللاندقلرى ، حتى تزيينلرى ايچون امكلر صرف ايتدكلرى بو قيمتدار آلت تحفظيه‌نك احياسى زمانى چوقدن كلمشدر . مغفر ، بر عسكره ظاهراً هيبت و مهابت ويرديكى كبى حربده‌ده باشنى محافظه ايتمك وبناءً عليه دشمنك مهلك آتشلرندن وطنك قيمتدار اولادلرينى قورومق كبى محسناتى جامعدر . اجداديمزك عصرلردن برى شان و شوكتنه ياردمى اولان مغفرلرك درجهٔ قيمتلرى دشمنلريمز طرفندن بيله تقدير ايدلمش، اونلرى الده ايتمك ايچون هيچ بر فداكارلقدن كيرى طورولمامشدر . خصوصيله حرب حاضرك نتيجه‌سى‌ده شراپنل و سائر مرميلرك تأثيراتنه قارشى سپرلرده مغفرلر كييلمه‌سنه لزوم قطعى حاصل ايله‌مشدر . حتى آلمان اردوسنده بو نقطه تقدير ايديله‌رك وقت حضرده كييلن و آلمان اردوسنك علمى قيمتنه آيريجه بر مهابت بخش ايدن مغفرلردن ماعدا سپرلرده‌ده كييلمك اوزره بر بچق ميلمتره ثخنته ياقين آغر مغفرلر اعمال افرادك باشلرينى دشمنك مهلك ايديله‌رك قورشونلرندن محافظه‌يه اعتنا ايدلمكده‌در .

احمد رفيق

سلطان سليمان قانونى و سلطان سليم ثانى دورلرنده استعمال ايديلان مغفرلر

[١] نعيما، جلد ٣، ص ٣١٧

[٢] ميژون، صناعت اسلاميه، ص ٢٠٨

« قرونلر صوکرا آبای قدیملری اولان عثمانلی دلاورلری اوکنده سرفرو »

مظفر عثمانلی قطعاتنک رومانیا قصبه‌لرینه دخولی و رومنلرک بیاض بایراقلرله عسکرلرمزی استقبال ایتملری

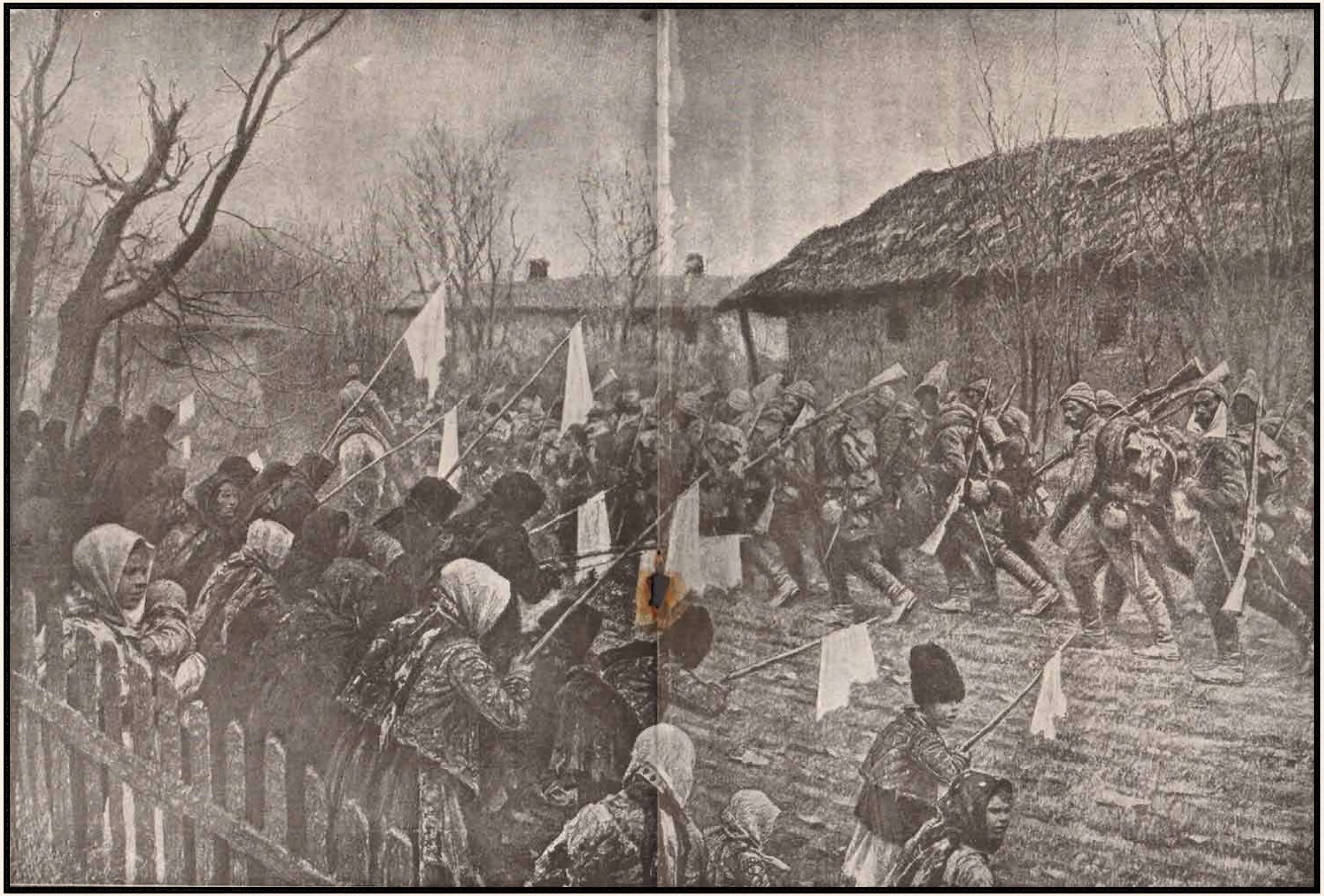

"Kırk sene sonra aşina-yı kadimleri olan Osmanlı orduları önünde serfürû"
Muzaffer Osmanlı kıt'aâtının Romanya kasabalarına duhûlü ve Romenlerin beyaz bayraklarla askerlerimizi istikbâl etmeleri

Kızakcı müfrezelerinden biri hal-i hareketde

Kafkas cephesine dair

Bir kızakcı müfrezesi saff-ı harbde

FAZIL FERİD'İN GAZASI

Cephe-i harplerden birinden yazılmıştır.

Bu harp, Fazıl Ferid'i de işlerinden ayırmıştı. Kış, yaz arkasında gocuk, Anadolu sahralarında koyunlarını otlatmak için dolaşan Fazıl Ferid, şimdi haki renkte olan asker elbisesini giymişti. Beline kayış bir kemer gibi fişenkliği kuşanmış, omuzuna tüfengini almış, zeki ve koyu ela gözlerinin üzerine de Enveriye'yi, o çuhadan başlığı çekmişti.

Rengarenk, küçücük bayraklarla donatılmış bir tren onları "cenuba" alelumum hikaye ve menakib-i diniyelerde ismi geçen o meşhur şehre... Kudüs-i Şerif'e nakletti.

İnsan ve hayvandan mürekkeb uzun, pek uzun bir alay şehirden çıktı. Dolu su tulumları, sırıklar, çadırlar yüklü bir takım develer ile, toplar, gülleler taşıyan bir çok katır da bu büyük kafileye refakat ediyordu.

Cemal Paşa, bu kafileyi Yafa'da karşılamış ve askerine hitaben de bir nutuk irad etmişti. Bu askerlerinden biri de Fazıl Ferid idi.

Bir kızakcı zabiti

Yola düzüldüler... Tekmil arkadaşları gibi Fazıl Ferid de, büyük karvan arasında metanetle yürüyor, arkasındaki eşyayı müftehirane taşıyor, sükunetle geniş yolun beyaz tozları içinde yoluna devam ediyordu.

Birkaç saat yürüdükten sonra önlerine bir takım taşlık dağlar tesadüf etti. Tırmanmak lazım geliyordu. Enva-ı meşakk ile güneş karşısında tutuşan hakillerin üzerinden geçerek akşama doğru bir vadiye eriştiler. Orada konaklayacaklardı. Birden karvan karıştı... Herkes işine koşmuştu... Çadırlar kuruluyor, yakılan ateşlerin kırmızı alevleri yükseklere çıkıyordu. Askerlerin bir takımı bir çok yassı taşları ateşte kızdırıyor, diğer tarafta bir takımı bir iki avuç un ile biraz suyu karıştırarak hamur yoğuruyordu. Sonra bu hamurları küçük, küçük parçalara ayırdılar ve o kızgın taşlara yapıştırarak pişirdiler. İşte böyle basit bir surette ekmek yerini tutan bir nev peksimad yapmışlar ve karınlarını doyurmuşlardı. Yanan ateşlerin kırmızı şuleleri etrafına toplandılar. Takımlardan bazısı eğlence, bazısı da konuşmaya koyuldu. Musahabe arasında bir çok Çanakkale'den bahs olunuyordu. Fazıl Ferid arkadaşlarından bir çoğunun Çanakkale'yi gördüklerine, hatta orada harp ettiklerine hayret ediyor, yaptıkları fedakarlıkları, kahramanlıkları işittikçe de azim bir hürmetle dinleyerek, sakin ve mebhut anlatanların ağzına bakıyordu.

Kılağuz köpekli bir devriye

Ertesi gün, aynı yürüyüş yapıldı. Yalnız bu sefer derin bir kum deryasını geçtiklerinden kafile daha ağır uzanıyordu. Kumlar hafif bir hışırtı ile çizmelere giriyor, bundan bir takım kabarcıklar hasıl olarak ayağa dehşetli veca'lar veriyordu. Sıcak son derecede idi. Askerler saf kalpleriyle serin bir rüzgarın esmesini dua ediyorlardı. Böyle bir rüzgar arasıra esiyor ama ne faide... Dört gözle beklenen bu serin rüzgar kim bilir nerelere götürmek için çölden kaldırdığı kumların bir kısmını ağızlarına, burunlarına dolduruyor, yapışıyor hatta nefeslerini bile tıkıyordu. Fakat hiçbir şey onlara mani olamıyor, hiçbir şey onlara mukaddes vazifelerini unutturamıyordu. Onlar, mütevekkil, muti ve sakin, amirlerinin gösterdiği noktaya müteveccihen ilerliyorlar.

İkinci günü, üçüncü, dördüncü daha birçok günler takip etti. En nihayet mahall-i maksuda vasıl oldular. Kumlar arasında çadırlar, kulubeler

Kızaklı bir müfreze kılavuz köpekleriyle silah çatmış

قافقاس جبهه سنه دائر

بر قزاقجى ضابطى

Sina cephesinde: Bir keşif kolumuz

Görünüyor, birçok yüklü hayvanlar gidip geliyorlardı. Uzaktan, yeni askerler siyah bir yol gördüler. Sordukları vakit bu yolun Mısır'a, Nil-i mübareke doğru yapılan yeni hatt olduğu anlatıldı. Zaten kendileri de bu yolun inşasına yardım etmek için gelmişlerdi. İleride kendilerinin tanzim ettiği hatlar üzerinde, kendi vagonlarının içinde Süveyş Kanalı'na İngilizlerle harp etmeye gideceklerdi. İstirahat için yeni gelenleri birgün serbest bıraktılar. Ertesi günü artık işlerine başlamışlardı.

Sina cephesinde: Bir Osmanlı ordugahı "Portakal satıcısı iki kadın"

teşhis etti. Siyah nokta yaklaşıyordu. Acaba hiç ümit etmediği bu fısıltı her vakit masallarda işittiği zümrüd-i anka kuşunun kanatlarının gürültüsü olmasın...

Fazıl Ferid korkmadı. Bu hariku'l-tabia canavar gelebilir, üzerine de atılabilirdi. Onun tüfengi ile süngüsü vardı. Ölünceye kadar müdafaa edecek, eğer ölecek de olsa takdir-i ilahi değil mi? Neden korksun?... Birçok şeyler zihninden geçtiği halde gözünü kuştan bir saniye ayırmamıştı. Kuşun gürültüsü de yere yaklaştıkça hafifleşiyordu. Birden bire vücuduna bir sarsılma geldi ve yavaş yavaş yere indi. Bir defa daha kum üzerinde sıçradıktan sonra artık hareketsiz kaldı. Fakat muttasıl homurdanıyordu. Fazıl Ferid, bir kum tepeciğinin arkasına yatmış şu uçan canavarı hayretle tedkik ediyordu.

İşte! Şimdi de gözlerinden birini açtı. Kırmızı bir aydınlık bir müddet karanlık içinde parlamaya başladı. Bir iki dakika sonra o da kayboldu. Tekrar gözünü kapamıştı.

Fazıl Ferid'in parmakları, gayr-ı ihtiyari mavzerinin tetiğini buldu.

Fakat bu ne? Kulağına bir sada gelmişti. Dikkatle kulağını kabarttı. Sadanın kuştan tarafa geldiğini ve ecnebi bir lisan konuştuğunu iyice farketti. Hayret!.. Acaba bu canavar, şikar olarak arkasında bir adam mı taşıyordu? Emekliyerek mümkün olduğu kadar yaklaştı. Bir insan şeklinin kuşun gövdesinden ayrılıp yere atladığını ikinci bir şeklin daha birinciyi

Raylar taşıyorlar, birbirlerine rabt ediyorlar, ellerinde çekiç çalışıyorlardı.

* * *

Epeyce karanlık bir gece idi, Fazıl Ferid nöbetci kalmıştı. Sabit nazarlarını gecenin karanlığına dikmiş ellerini tüfenginin namlusuna dayamış, gecenin zulmeti içinde daha koyu, küçük bir gölge gibi hareketsiz duruyordu. Hesas olan Fazıl Ferid kumların nağmesini vazıhen fark ediyordu. Ara sıra esen bir rüzgar ihtiraza getirdiği kum tanelerini birbirine sürtürerek madeni bir sada hasıl ediyordu, bu ses hafif bir lahn, hazin bir tınnet ile vasi çölün boşluğu içinde aks-endaz oluyordu. Fazıl Ferid dinledi. Bu rakik nağmeler ona memleketinin bir şarkısını düşündürmüştü. Bu ruhanî sükutu yalnız uzaklardan gelen bir çakalın, gah bir sırtlanın ulumasından başka hiçbir şey ihlal etmiyordu.

Ey şimdi... İşte başka bir sada... Bu da ahenkdar, fakat yeknesak.. Adeta bir nev fısıltı. Bu ses de Fazıl Ferid'e, çay yapmak için mangala koyduğu su ibriğinin kaynadığı vakit yaptığı ahengi hatırlattı. Fakat bu his çok sürmedi, sada gittikçe şiddetleniyordu. Fazıl Ferid merak etti, bir hayli dinlediği halde hiçbir şeye benzetemedi. Ne yapsın! Belki uzak çöllerde dehşetli bir fırtına vardı. Bu ne? Birden bire fısıltının gökten geldiğini fark etmesin mi? Gözleri bir müddet karanlığı delmeye çalıştı. En nihayet gökte siyah bir noktanın daima birbirinden büyük daireler resm ettiğini

Sina cephesinde: "Bi'rü's-seba"da Osmanlı bataryalarının develerle cerr edilmesi

سينا جبهه‌سنده: بر كشف قولمز

كوريوردى ، بر چوق يوكلى حيوانلر كيدوب كليورلردى . اوزاقدن، يڭى عسكرلر سياه بر يول كورديلر . صوردقلرى وقت بو يولك مصره، نيل مباركه دوغرو ياپيلان يڭى خط اولديغى اڭلاشلدى . ذاتاً كنديلرى ده بو يولك انشاسنه ياردم ايتمك ايچون كلمشلردى . ايلريده كنديلرينك تنظيم ايتديكى خطلر اوزرنده ، كندى واغونلرينك ايچنده سويش قنالنه انكليزلرله حرب ايتمكه كيده‌جكلردى . استراحت ايچون يڭى كلنلرى بركون سربست براقديلر . ايرته‌سى كون آرتق ايشلرينه باشلامشلردى .

تشخيص ايتدى . سياه نقطه ياقلاشيوردى . عجبا هيچ اميد ايتمه‌ديكى بو فيصلتى هر وقت مصاللرده ايشيتديكى زمرد عنقا قوشنك قناتلرينك كورلتيسى اولماسين ...

فاضل فريد قورقمادى . بو خارق الطبيعه جاناوار كله‌بيلير ، اوزرينه ده آتيله‌بيليردى . اونك توفنكى ايله سونكوسى واردى . اولنجه‌يه قدر مدافعه ايده‌جك ، اكر اوله‌جك ده اولسه تقدير الهى دكلمى ؟ نه‌دن قورقسين ؟ ... برچوق شيلر ذهنندن كچديكى حالده كوزينى قوشدن بر ثانيه آييرمامشدى . قوشك كورلتيسى ده يره ياقلاشدقجه خفيفله‌شيوردى . بردن‌بره وجودينه بر صارصلمه كلدى وياواش ياواش يره ايندى . بردفعه دها قوم اوزرنده سچرادقدن صوكرا آرتق حركتسز قالدى . فقط متصل حومورداتيوردى . فاضل فريد ، بر قوم تپه‌جككك آرقه‌سنه ياتمش شو اوچان جاناورى حيرتله تدقيق ايديوردى .

ايشته! شيمدى ده كوزلرندن برينى آچدى . قيرمزى بر آيدنلق بر مدت قاراكلق ايچنده پارلامغه باشلادى . بر ايكى دقيقه صوكرا اوده غائب اولدى . تكرار كوزينى قاپامشدى .

فاضل فريدك پارمقلرى ، غير اختيارى ماوزرينك تتيكنى بولدى .

فقط بو نه ؟ قولاغنه بر صدا كلمشدى . دقتله قولاغنى قبارتدى . صدانك قوشدن طرفه كلديكنى واجنبى بر لسان قونوشديغنى ايجه فرق ايتدى . حيرت! .. عجبا بو جاناوار ، شكار اوله‌رق آرقه‌سنده بر آدمى طاشيوردى ؟ امكله‌يه‌رك ممكن اولديغى قدر ياقلاشدى . بر انسان شكلنك قوشك كوده‌سندن آيريلوب يره آتلاديغنى ايكنجى برشكلك دها برنجى‌يى

سينا جبهه‌سنده: بر عثمانلى اوردوكاهى
« پورتقال صاتيجى ايكى قادين »

رايلر طاشيورلر ، بربرلرينه ربط ايديورلر ، اللرنده چكيچ چاليشيورلردى .

* * *

ايجه قاراكلق بر كيجه ايدى ، فاضل فريد نوبتجى قالمشدى . ثابت نظرلرينى كيجه‌نك قاراكلغنه ديكمش ، اللرينى توفنكينك نامولوسنه داياميش ، كيجه‌نك ظلمتى ايچنده دها قويو ، كوچوك بر كولكه كبى حركتسز دورويوردى . حساس اولان فاضل فريد قوملرك نغمه‌سنى واضحاً فرق ايديوردى . آره صره اسن بر روزكار اهتزازه كتيرديكى قوم دانه‌لرينى بربرينه سورتديره‌رك معدنى بر صدا حاصل ايديوردى ، بو سس خفيف بر لحن ، حزين بر طنين ايله واسع چولك بوشلغى ايچنده عكس انداز اولويوردى . فاضل فريد ديكله‌دى . بو رقيق نغمه‌لر اوكا مملكتنك بر شرقيسنى دوشوندرمشدى . بو روحانى سكوتى يالكز اوزاقلردن كلن بر چاقالك ، كاه بر صرتلانك اولوما- سندن باشقه هيچ بر شى اخلال ايتمه‌يوردى .

اى شيمدى ... ايشته باشقه بر صدا ... بو ده آهنكدار ، فقط يكنسق .. عادتا بر نوع فيصلتى . بو سس ده فاضل فريده ، چاى ياپمق ايچون منقاله قويديغى صو ابريغنك قايناديغى وقت ياپديغى آهنكى خاطرلاتدى . فقط بو حس چوق سورمه‌دى ، صدا كيتدكجه شدتلنيوردى . فاضل فريد مراق ايتدى ، بر خيلى ديكله‌ديكى حالده هيچ بر شيئه بڭزه‌ته‌مه‌دى . نه ياپسين ! بلكه اوزاق چوللرده دهشتلى بر فورطنه واردى . بو نه ؟ بردن‌بره فيصلتينك كوكدن كلديكنى فرق ايتمه‌سين مى ؟ كوزلرى بر مدت قاراكلغى دلمكه چاليشدى . نهايت كوكده سياه بر نقطه‌نك دائما بربرندن بيوك دائره‌لر رسم ايتديكنى

سينا جبهه‌سنده: بئر السبع ده عثمانلى بطاريه‌لرينك دوه‌لرله جر ايدلمه‌سى

Trablusgarb'a dair

Makineli tüfenk müfrezesi yürüyüşde

Kıt'âtımızla mücahidînin ileri hareketlerinden evvel

gibi bir hayli uzağa atlamıştı.

Birkaç dakika sonra, dehşetli kıvılcımlar görünmeye başladı. Yükselen alevler, güya bir çok kırmızı diller imiş gibi menhus kuşun karnını yalıyordu, iki adam birden ümit etmedikleri bu müşkil mevkide kendilerini görünce hayretle bağrıştılar. Kurtarmak ümidiyle üzerine hücum ettiler ise de beyhude... Fazıl Ferid, sükunetle tüfengini yanağına koydu, bir gözünü kırptı ve çekti... İşte birinci, ikinci patlayış, birden iki vücut yere yuvarlandı. Düşman cesetleri yerde boylu boyuna yatıyor, kuşun içinden uzanan sarı alevler de, Fazıl Ferid'in muvaffakiyetine nişane olmak için yükseklere, pek yükseklere çıkıyordu. Uzaktan silah gürültüsünü işiten, alevleri gören askerler her taraftan koşuştular. Fazıl Ferid'i, o sadık muhafızı bacağından hafifce mecruh, cehennemî kuşun, son bakiyye-i naşını bitirmek üzere olan alevleri huzur-ı kalple seyr ederken buldular.

Fatma Nurunnisa

Hecinli mücahidler bir zabitimizin kumandasında

İngilizlerden firar ile kıt'a-i mücahidîne iltihak eden şahsiyetler

takip ettiğini gördü. Bu iki adam hemen kuşa yaklaştılar. Hiç korkusuz ötesine, berisine dokunuyorlar, adeta kuşa söyler gibi konuşuyorlardı.

Biraz sonra kuştan ayrıldılar. Aralarında ufak bir mesafe ile kumun üzerine oturdular. Fazıl Ferid, hemen kalktı. Avucu içi ile, ayak uçlarının üstünde yürüyerek yavaş yavaş onlara yaklaştı. Fazıl Ferid meseleyi halletmişti. Bu adamların, kendilerine birçok defalar mahsusen tarif ettikleri gibi İngiliz asker elbisesini giydiklerini tanıdı. Tüylü değil, memleketinden geçen bir derviş İngilizlerin şeytan ile ahd-i misak ettiklerini söylememiş miydi? Hiç şüphesiz ki ervah-ı habisenin biri onları buraya kadar getirmişti.

Artık tereddüte mahal kalmadı. Fazıl Ferid yapacağını epeyce kararlaştırmıştı. Bir nısf daire yaparak adamlardan uzaklaştı, ve yerlere sürünerek canavara yaklaştı. Ne kadar olsa vücudu titriyordu. Bir müddet kalbinin helecanını teskin için durdu, dinlendi, geniş bir nefes aldı. İyi saatte olsunlar cin midir? Şeytan mıdır? Korkmuyor, biraz çekiniyordu. Fakat vicdanından gelen bir sada ona teşebbüs ettiği vazifenin ulviyetini hatırlatıyor, cesaretsizliğini kendisine yakıştıramıyordu. Hayır! Ne olsa.. ölse de, çarpılsa da yine yapacak, hiçbir şey onun azmine sed olamayacaktı. Bir gayret daha! O acibü'ş-şekl mahluka dokunabilecek kadar sokuldu. Artık en ince noktaya gelmişti. Hemen fişenkliğindeki barutları büyük bir metanetle kuşun karnının altına boşalttı, ve dulağından koparıp hazırlamış olduğu çuha parçalarını da barutun ortasına ilave etti. Öbür tarafa atlamak için gayet tetik davranarak ale'l-acele çaktığı bir kibriti de barut kümesinin içine fırlattı. Saniye içinde, kuvvetli bir sıçrayışla adeta uçar

MAKEDONYA CEPHESİNDE BİZLERDEN ANAVATAN'A BİR NİDA

Karlar içinde serilmiş yaralı bir askerimizle kumandanı arasında:

- Nerenden vuruldun arslan?

- Bir yerimden mi ki efendim!

- En çok zor veren hangisi?

- Bacağımla yüzümdeki ne ise ama şu yüreğimdeki sabrımı tüketecek gibi.

- Ne vakit vuruldun?

- Ben vurulalı kırk sekiz saat kadar oldu, aş ekmek yemedim, yaralı arkadaşlarım çok olduğu için bana sıra gelmedi, sıhhıyeler sade sarabildiler. Burada kaldım, kendim de gidemedim.

- Su ister misin?

- Bizim suyumuz kar idi, onu da uzaktan seyr ede ede kaldım. Yanına eremedim. Kar da adamı susattıkça susatıyor ya! Çok varsa bir yudum ver de içeyim efendim.

- Ben yanımda yiyecek içecek neyim var ise sana vereceğim.

طرابلس غربه دائر

ماکنه‌لی تفنک مفرزه‌سی یورویشده

قطعاتمزله مجاهدینک ایلری حرکتلرندن اول

هجینلی مجاهدلر بر ضابطمزک قوماندانلغنده

فاطمه نورالنساء

ماکدونیا جبهه‌سنده بزلردن آناوطنه بر ندا

انکلیزلردن فرار ایله قطعهٔ مجاهدینه التحاق ایدن شخصیتلر

Kırkkilisa nekahathanesinde: Nekehanın ziraatle iştigali

— Sağ ol efendim, sen yarısını alıkoy, belki sen de ekmeksiz ve susuz kalırsın.

— Pekala. Allah çabuk iyilik ve şifa versin. Şimdi senin yüreğin benden rahatdır sanırım arkadaş!

— "Allah ömürler versin, Allah din ve devlete zeval vermesin!"

Nekehanın Şeytandere nam mesirede teferrücleri

yürüme, düşman beyaz üzerinde karayı fark eder de ateş eder. Şu izden yürü!" dedi. Ben de dedim ki: "Allah ne yazdı ise o olur. Haydi kısa yoldan yürü!" Burada Mehmed Onbaşı olanca sadeliğiyle "Sen bizim gibi nefer olsan

Tekfurdağı nekahathanesinde: Birinci resim nekehanın idman talimleri. İkinci resim nekehanın orak ile ekin biçmeleri

Din ve devletin adem-i zevalini Tomoros dağları başında en saf bir temenni ve kanaatle müdafaa eden ya ölüme veya sıhhiye neferlerinin dûş gayretine teslim-i nefes edecek olan bu Sungurlulu yaralı sakin ve mütevekkil, kendinden ziyade başkalarını, nefsinden ziyade dinini memleketini düşünüyor. Bunlardaki fazileti müslüman dininin fazail-i harbiyesine tevarüs eden bir Türk oğlundaki asalet-i harbiyeyi hangi mizan-ı faziletle ölçmeli! Bir Çorumlu Mehmed Onbaşı bana kılağuzluk ediyordu; "Efendim kar üstünde

— صاغ اول افندم، سن یاریسنی آلیقوی، بلکه سن ده اکمکسز و صوسز قالیرسك .

— پك اعلا . الله چابوق ایلك و شفا ورسون. شمدی سنك یوره‌کك بندن راحتدر صانیرم آرقداش !

— «الله عمرلر ورسون، الله دین و دولته زوال ورمسین!»

قرق‌کلیسا نقاهتخانه‌سنده: نقاهانك زراعتله اشتغالی

یوروم‌ه، دشمن بیاض اوزرنده قاره‌یی فرق ایدرده آتش ایدر. شو ایزدن یورو !» دیدی، بن‌ده دیدم‌که: «الله نه یازدی ایسه او اولور . هایدی قیصه یولدن یورو !» بوراده محمد اونباشی اولانجه ساده‌لکیله «سن بزم کبی نفر اولسه‌ك

نقهانك شیطانده‌ره نام مسیره‌ده تفرجلری

تکفورطاغی نقاهتخانه‌سنده: برنجی رسم نقهانك ادمان تعلیملری. ایکنجی رسم نقهانك اوراق ایله اکین بیچمه‌لری

دین و دولتك عدم زوالی طوموروس طاغلری باشنده اك صاف بر تمنی و قناعتله مدافعه ایدن یا اولومه و یا صحیه نفرلرینك دوش غیرتنه تسلیم نفس ایده‌جك اولان بو سونغورلیلی یاره‌لی ساکن و متوکل، کندندن زیاده باشقه‌لرینی، نفسندن زیاده دینی مملکتنی دوشونیور . بونلرده‌کی فضیلتی مسلمان دیننك فضائل حربیه‌سنه توارث ایدن بر تورك اوغلنده‌کی اصالت حربیه‌یی هانکی میزان فضیلتله اولچملی ! بر چورومل محمد اونباشی بکا قلاغوزلق ایدیوردی؛ «افندم قار اوستنده

Galiçya'da: Şehid Binbaşı Ali Bey'in müttefik kıt'ât iştirakiyle cenaze merasimi

cesaret cevherleri çıkdı. Bugün yaşayan, kıtası başda hala bütün zindeliği ve çalakîsiyle dolaşan arkadaşlarım içinde düşmana göğüs germek, düşmana atılmak için kendini zabt edemeyecek kadar azimkarlar olduğunu maa'l-iftihar söylerim. Hele kendilerinden artık ebediyen cüdâ kaldığım şehid arkadaşlarım içinde pek necib ve asil olanlar bulunduğunu kendi vakaları ile işhâd ederim. Geçen gün dört buçuk saat yaya bir yürüyüşden, düşmanla tabiatın icbâr etdiği kıvrımlara tabi oldukdan sonra muharebe hattına vardım. Bu yolsuz sarp kayalık yerlerde cepheye girdikleri gece hazırlanmış bir düşman hücumunu kanlı bir suretde def' eden kahramanlara takdim-i şükran edecekdim. Bu arzum da genç hulûk, terbiyeli aynı zamanda nikbîn ve kahraman iki zâbitin mahall-i şehadetlerini ziyaret eyleyecekdim. Bir tam isabetle göğdeleri kavrulmuş, simsiyah olmuş iki gencin enkaz-ı ecsadını seyr etmek mecburiyet-i elimesini kadirşinaslık tarzında izhar edecekdim. Ah bu gençler, Hayri ile

"mâba'dı 288'inci sahifede"

ne ise" dedi. Kendinin ölümüne hiç ehemmiyet vermeyen bu mübarek insanlar aynı zamanda Amirlerinin hayatları için ihtiyatkarlıkdan geri durmuyorlar. Düşman karşısında bazı ihtiyatkarane hareketler vardır ki bunu her asker yapmalıdır, deriz. Bizim Mehmed'de bu ihtiyata riayet lazım geldiğini anladığı halde düşman karşısında ihtiyat edeceğim diye eğilip bükülmeye, sürünüp yuvarlanmaya tenezzül etmiyor. Ve bir çok talime rağmen ekseriya bî-pervâ davranıyor. Onun bu meziyyetinden, bu fazilet-i milliye ve diniyesinden, bu istihkar hayat, istihfaf i'dâ-i hüsnden haberi olmayanlar şu kadarcık fikr-i ihtiyatı bile olmadığına yanlışlıkla ihtimal hükm ediyorlar. Fakat ölüm ve tehlikeyi ba-husus kanlı misalleriyle yanıbaşında görürken bundan gafleti kim tasavvur eder? Bu bir meziyyet-i harbiyedir ki yalnız Türk kahramanlarında vardır, diyebilirim.

Yalnız neferler mi? Genç ateşli zabitlerimiz içinde de ne şecaat,

İzmir'de Yüzbaşı Boddeke Bey tarafından düşürülen iki İngiliz tayyaresinin enkazı manzarası ve telef olan râsıd ve pilotu

غالیچیاده: شهید بیکباشی علی بکك متفق قطعات اشتراکیله جنازه مراسمی

جسارت جوهرلری چیقدی، بوکون یاشایان، قطعه‌سی باشده
حالا بتون زنده‌لکی وچالاکیسیله طولاشان آرقداشلرم ایچنده
دشمنه کوکس کرمك، دشمنه آتیلمق ایچون کندینی ضبط
ایده‌میه‌جك قدر عزمکارلر اولدیغنی مع الافتخار سویلرم. هله
کندیلرندن آرتق ابدیاً جدا قالدیغم شهید آرقداشلرم ایچنده پك
نجیب واصیل اولانلر بولندیغنی کندی وقعه‌لری ایله اشهاد ایدرم.
کچن کون دورت بچق ساعت یایا بر یوروییشدن، دشمنله طبیعتك
اجبار ایتدیکی قیوریملره تابع اولدقدن صوکرا محاربه خطنه
واردم. بو یولسز صارپ قیالق یرلرده جبهه‌یه کیردیکلری کیجه
حاضرلانمش بر دشمن هجومنی قانلی برصورتده دفع ایدن قهرمانلره
تقدیم شکران ایده‌جکدم. بو آرزومده کنج خلوق، تربیه‌لی عینی
زمانده نیکبین و قهرمان ایکی ضابطك محل شهادتلرینی زیارت
ایلیه‌جکدم. بر تام اصابتله کوکده‌لری قاوورلمش، سیم سیاه اولمش
ایکی کنجك انقاض اجسادینی سیر ایتمك مجبوریت الیمه‌سنی قدر
شناسلق طرزنده اظهار ایده‌جکدم. آه بو کنجلر، خیری ایله

« مابعدی ۲۸۸ نجی صحیفه‌ده »

نه ایسه، دیدی. کندینك اولومنه هیچ اهمیت ویرمه‌ین
بو مبارك انسانلر عین زمانده آمرلرینك حیاتلری ایچون
احتیاطکارلقدن کری طورمیورلر. دشمن قارشوسنده
بعض احتیاطکارانه حرکتلر واردرکه بونی هر عسکر یاپمالیدر،
دیرز. بزم محمدده بو احتیاطه رعایت لازم کلدیکنی آکلادیغی
حالده دشمن قارشیسنده احتیاط ایده‌جکم دیه اکیلوب بوکولمکه،
سورونوب یووارلانمغه تنزل ایتمیور. وبرچوق تعلیمه رغماً اکثریا
بی پروا طاورانیور. اونك بومزیتندن، بو فضیلت ملیه و دینیه‌
سندن، بواستحقار حیات، استخفاف اعدا حسندن خبری اولمایانلر
شو قدرجق فکر احتیاطی بیله اولمدیغنه یاکلشلقله احتمال حکم
ایدییورلر. فقط اولوم و تهلکه‌یی بالخصوص قانلی مثاللریله یانی
باشنده کورورکن بوندن غفلتی کیم تصور ایدر؟ بو بر مزیت
حربیه‌درکه یالکز تورك قهرمانلرنده واردر، دیه‌بیلیرم.

یالکز نفرلرمی؟ کنج آتشلی ضابطلریمز ایچنده‌ده نه شجاعت،

ازمیرده یوزباشی بوددهکه بك طرفندن دوشوریلن ایکی انکلیز طیاره‌سنك انقاضی منظره‌سی وتلف اولان راصد و پیلوتی

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Y126 T3 Yüzbaşı Bergamalı
Abdullah Efendi.
(7 Ağustos 1332)

Y61 K4 Kumandanı Kıdemli
Yüzbaşı Kadri Efendi
(17 Eylül 1332)

Y36 T1 Tabibi İhtiyat
Binbaşı Münir Bey
(5 Kânun-ı sâni 1332)

Y47 Kumandanı Mümtaz
Binbaşı Ahmet Tevfik Bey
Tarih-i şehâdeti
(21 Temmuz 1331)

Y44 K3 Mülâzım-ı sânisi
Tayyip Efendi
(13 Kânun-ı evvel 1331)

Ordu 3 Süvâri Nizâmiye 2. Fırka
Seyyar Hastanesi Tabibi Yüzbaşı
Nurettin Efendi (28 Eylül 1331)

Y37 K9 Kumandnaı
Yüzbaşı Ali Fuad Efendi
(11 Kânun-ı evvel 1331)

Tayyareci Piyade Mülâzım-ı sâni-
si Ali Sezâî Efendi
(24 Mart 1333)

Y19 K4 İhtiyat Mülâzım-ı sâni
Mehmet Safvet Efendi
(6 Haziran 1331)

Y25 K7 Mülazım-ı evvel
Asım Efendi
(22 Mayıs 1331)

Y88 K10 Kumandanı Yüzbaşı
İsmail Hakkı Efendi
(8 Kânûn-ı evvel 330)

Y1 K9 Zâbit Vekili
Osman Nuri Efendi
(24 Şubat 1331)

Ankara Jandarma Alayı'nın
Haymana Takım Kumandanı
Mülâzım-ı sâni Mehmet Ali
Efendi (24 Mayıs 1331)

Y28 K3 Mülâzım-ı sânî
Kasım Efendi
(27 Temmuz 1331)

Y10 K10 Mülâzım-ı evvel
Mehmet Selahattin Efendi
(21 Haziran 1331)

Y124 K1 Mülâzım-ı evvel
Naci Efendi
(19 Temmuz 1332)

مبارك شهیدلریمز

ی ٤٧ قوماندانی ممتاز بیکباشی
احمد توفیق بك
تاریخ شهادتی : (٢١ تموز ٣٣١)

ی ٣٦ ط ١ طبیبی احتیاط بیکباشی
منیر بك
(٥ كانون ثانی ٣٣٢)

ی ٦١ ك ٤ قوماندانی قدملی یوزباشی
قدری افندی
(١٧ ایلول ٣٣٢)

ی ١٢٦ ط ٣ یوزباشی برغه‌لی
عبدالله افندی
(٧ آغستوس ٣٣٢)

طیاره‌جی پیاده ملازم ثانیسی
علی سزائی افندی
(٢٦ مارت ٣٣٣)

ی ٣٧ ك ٩ قوماندانی یوزباشی
علی فؤاد افندی
(١١ كانون اول ٣٣١)

اردو ٣ سواری نظامیه ایكنجی فرقه سیار
خسته‌خانه‌سی طبیبی یوزباشی نورالدین افندی
(٢٨ ایلول ٣٣١)

ی ٤٤ ك ٣ ملازم ثانیسی
طیب افندی
(١٣ كانون اول ٣٣١)

ی ١ ك ٩ ضابط وكیلی
عثمان نوری افندی
(٢٤ شباط ٣٣١)

ی ٨٨ ك ١٠ قوماندانی یوزباشی
اسماعیل حقی افندی
(٨ كانون اول ٣٣٠)

ی ٢٥ ك ٧ ملازم اول
عاصم افندی
(٢٢ مایس ٣٣١)

ی ١٩ ك ٤ احتیاط ملازم ثانی
محمد صفوت افندی
(٦ حزیران ٣٣١)

ی ١٢٤ ك ١ ملازم اول
ناجی افندی
(١٩ تموز ٣٣٢)

ی ١٠ ك ١٠ ملازم اول
محمد صلاح الدین افندی
(٢١ حزیران ٣٣١)

ی ٢٨ ك ٣ ملازم ثانی
قاسم افندی
(٢٧ تموز ٣٣١)

آنقره ژاندارمه آلاینك خیمانه طاقم
قوماندانی ملازم ثانی محمد علی افندی
(٢٤ مایس ٣٣١)

Ekrem! Olanca azim ve iradenin verdiği bir asabiyet-i kahramanane ile en tehlikeli en çıplak ve en mühim bir yerde "düşman buradan ancak gövdemizi çiğneyerek geçebilir" diyorlardı. Hain bir tesadüf, bir tam isabet benim bu aziz ve muhterem refiklerimi bir an içinde yanındaki telefoncu neferleriyle beraber ezdi, dağıtdı ve bitirdi. Benim sakin ve muhterem Hayrim, bölüğünün demir kadar dayanıklı olduğunu biliyor ve daima en kahramanca vaadlerde bulunmakdan çekinmiyordu. Kafkas cephesinde aldığı yara (Perespa) cephesinde bir haile tarzında tazelendi ve Hayri, takım kumandanı Ekremiyle beraber gitdi! Koca Ekrem, keskin ve çevik, tiz ve asabi Ekrem! Seni ben böyle çabuk gaib edeceğimi hiç beklemiyorum. Ben sağ kaldıkca senin hayalin gözümün önünden gitmeyecek! Artık bir daha bütün asabiyet ve çabukluk içinde, emr ediniz efendim, diye haykıran bir Ekremi görmeyeceğim. Düşmanın hücum etdiği gün ve gece vaki olan mukavemet ve inad muharebesinde kazandığınız muvaffakiyetin mükafatını dinlese bile tebrikatını da size takdim edememişdim. Bu iki gencin iftirakından duyduğum acıyı ancak hepimizin bu yolun kurbanı olmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuz kanaatiyle tadil ve tahfif ediyorum.

Son taarruzda namus ve vatanı uğrunda verdiği söze sadık kalan ve iki

Zabitimiz tarafından Galiçya'da bir Rus esirinin isticvabı

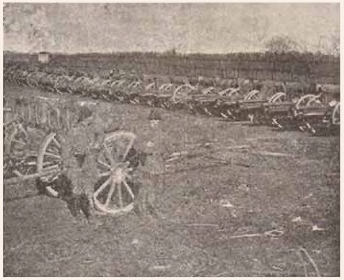

Türk kıt'âtının Romanyalılardan aldıkları ganaim

Makedonya'da Radolyos'da bir fırkamız hastahanesinde fırka sertabibi ve maiyyeti ve mecruh İngiliz esiri

rekat namazını edadan sonra bölüğüyle düşman siperine hücum ederken askerine şecaatin şahane bir misalini gösterip fırladığı anda göbeğinden urulan emekdar kıymetdar Perlepeli Yüzbaşı Gafur Efendi'yi düşmanın birinci hattına değil ikinci hattına gideceğiz vazifemiz daima ileri gitmekdir diye atılan istihkam takım zabiti Mustafa Efendi'yi ve hele Arıburnu'ndan beri mezayayı celile-i diniyesine fezail-i ulviyye-i ahlakiyesini ilave ederek en buhranlı zamanlarda Arıburnu'nda, Kanlısırt'da, Perespa'da, Tomoros dağlarında ifa etdiği hıdemat bir güzide-i askeriyesiyle temeyyüz eden birinci yaver-i asil arkadaşım Emin Efendi'yi Osmanlı vatanının en aziz ve muhterem evladları miyanında yad etmeği ve etdirmeye delaleti bir vazife-i vataniye bilirim.

Aynı kanın kardaşlarını ben en yüksek bir cesaretle -Arıburnu'nda, Galiçya'da, şimdi de Perespa'nın Tomoros dağlarında- zâbit ve nefer tanımakla şeref-yâbım! Ve nankör olmadığını bildiğim necib milletimizin her ferd-i vefakarından -nefer, zâbit- bu harbin her nerede olursa olsun bir sahne-i fecayi'e iştirak etmiş olanlara hürmetler izharını temin ederim. Rabbim! Bu vatanı, bu milleti mukaddes kurbanlarının muhterem hatırları için i'lâ ve mesud etsin!

اكرم! اولانجه عزم واراده‌نك
وردیكی بر عصبيت قهرمانانه
ايله اك تهلكه‌لی اك چيپلاق
و اك مهم بر يرده « دشمن
بورادن آنجق كوودەمزی
چيكنه‌يەرك كچه‌بيلير » ديپور-
لردی . خائن بر تصادف ، بر
تام اصابت بنم بو عزيز ومحترم
رفيقلريمی بر آن ايچنده‌يانندەكی
تلفونجی نفرلريله برابر ازدی ،
طاغتدی و بيتيردی. بنم ساكن
ومحترم خيری‌م ، بلوكنك دمير
قدر دايانيقلی اولديغنی بيليور
و دائما اك قهرمانجه وعدلرده
بولونمقدن چكينمه‌يوردی. قافقاس
جبهه‌سنده آلديغی ياره (پره‌سپا)
جبهه‌سنده بر هائله طرزنده
تازه‌لندی و خيری ، طاقم قو-
ماندانی اكرميله برابر كيتدی!
قوجه اكرم ، كسكين و چويك
تيز وعصبی اكرم! سنی بن بويله
چابوق غائب ايده‌جكمی هيچ
بكله‌ميوردم . بن صاغ قالدقجه
سنك خيالك كوزومك اوكندن
كيتمه‌يه‌جك ! آرتق بر دها
بوتون عصبيت وچابوقلق ايچنده ،
امر ايديكز افندم ، ديیه ها-
يقيران بر اكرمی كورميه‌جكم.
دشمنك هجوم ايتديكی كون
وكيجه واقع اولان مقاومت
وعناد محاربه‌سنده قازانديغكز
موفقيتك مكافاتنی دكلسه
بيله تبريكاتنی‌ده سزه تقديم
ايده‌مه‌مشدم. بو ايكی كنجك
افتراقندن دويديغم آجی‌يی
آنجق هپمزك بو يولك
قربانی اولمق وظيفه‌سيله
مكلف بولنديغمز قناعتيله
تعديل و تخفيف ايدييورم.

صوك تعرضده ناموس
و وطنی اوغرنده ويرديكی
سوزه صادق قالان و ايكی

ضابطمز طرفندن غاليچياده بر روس اسيرينك استجوابی

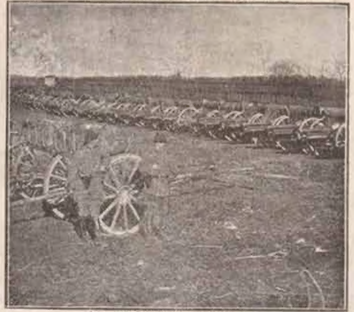

تورك قطعاتنك رومانيالیلردن آلدقلری غنائم

ماكدونياده رادوليوسده بر فرقه‌مز خسته‌خانه‌سنده فرقه سرطبيبی ومعيتی ومجروح انكليز اسيری

ركعت نمازينی اداادن صوكرا
بلوكيله دشمن سپرينه هجوم
ايدركن عسكرينه شجاعتك
شاهانه بر مثالنی كوستروب
فيرلاديغی آنده كوبكندن
اورولان امكدار قيمتدار
پرلپه‌لی يوزباشی غفور افندی‌يی
ودشمنك برنجی خطنه دكل
ايكنجی خطنه كيده‌جكز وظيفه-
مز دائما ايلری كيتمكدر دييه
آتيلان استحكام طاقم ضابطی
مصطفی افندی‌يی و هله آری
بورنندن بری مزايای جليلهٔ
دينيه‌سنه فضائل علويهٔ اخلاقيه-
سنی علاوه ايده‌رك اك بحرانلی
زمانلرده آری بورننده ، قانلی
صيرتده ، پره‌سپاده ، طومو-
روس طاغلرنده ايفا ايتديكی
خدمات بر كزيدهٔ عسكريه‌سيله
تميز ايدن برنجی ياور اصيل
آرقداشم امين افندی‌يی عثمانلی
وطننك اك عزيز و محترم
اولادلری ميانند ياد ايتمكی
و ايتديرمكه دلالتی بر وظيفهٔ
وطنيه بيليرم .

عين قانك قارداشلرينی بن
اك يوكسك بر جسارتله- آری
بورننده ، غاليچياده ، شمدی‌ده
پره‌سپانك طوموروس طاغلر-
نده - ضابط و نفر طانيمقله
شرفيابم! و نانكور اولمديغنی
بيلديكم نجيب ملتمزك هر فرد
وفاكارندن - نفر ، ضابط -
بو حربك هر نرده‌ده اولورسه
اولسون بر صحنهٔ فجايعه
اشتراك ايتمش اولانلره حرمتلر
اظهارينی تأمين ايده‌رم. ربم!
بو وطنی ، بو ملتی مقدس
قربانلرينك محترم خاطر-
لری ايچون اعلا و مسعود
ايتسين !

یل – ۲

صایی – ۱۸

حرب مجموعه‌سی

جمادی الاخره ۱۳۳۵

فیاتی : ۱ غروش

نیسان ۱۳۳۳

استانبول و ولایات ایچون پوسته
اجرتیله داخل اولدیغی حالده بر
سنه‌لك ابونه‌سی ۲۵ غروش

اون بش کونده بر چیقار عسکری محاربه‌دن بحث ایدر رساله مصوره

اداره‌خانه : استانبول – جغال اوغلی
قاپالی فرون سوقاغی نومرو ۶
(تلفون ۱۱۵۴)

« هلال احمر یارارینه عثمانلی انواع ظفرلرندن انتخاب ایدیلن هیکل جلادتدن »

سنجاغنه شان سونکوسنه ظفر قازاندیران تورك صولتنك بر نمونهٔ شهامتی